

NANOTECHNOLOGIA W MEDYCYNIE I KOSMETOLOGII

Podręcznik akademicki

Praca zbiorowa
pod red. Andrzeja Zielińskiego

Gdańsk 2018

PRZEWODNICZĄCY KOMITETU REDAKCYJNEGO
WYDAWNICTWA POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ
Janusz T. Cieśliński

RECENZENT
Stanisław Mitura

REDAKCJA JĘZYKOWA
Agnieszka Frankiewicz

SKŁAD I PROJEKT OKŁADKI
Wioleta Lipska-Kamińska

Wydano za zgodą
Rektora Politechniki Gdańskiej

Oferta wydawnicza Politechniki Gdańskiej jest dostępna pod adresem
<http://www.pg.edu.pl/wydawnictwo/katalog>
zamówienia prosimy kierować na adres wydaw@pg.edu.pl

Utwór nie może być powielany i rozpowszechniany, w jakiegokolwiek formie
i w jakikolwiek sposób, bez pisemnej zgody wydawcy

© Copyright by Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej, Gdańsk 2018

ISBN 978-83-7348-757-4

WYDAWNICTWO POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ

Wydanie I. Ark. wyd. 15,5, ark. druku 11,25, 1184/937

Druk i oprawa: Volumina.pl Daniel Krzanowski
ul. Księcia Witolda 7-9, 71-063 Szczecin, tel. 91 812 09 08

Spis treści

Wstęp	
<i>Andrzej Zieliński</i>	5
1. Idea nanotechnologii	
<i>Andrzej Zieliński</i>	7
2. Historia nanotechnologii	
<i>Michał Bartmański</i>	15
3. Nanotechnologia w technice i w życiu codziennym	
<i>Andrzej Zieliński</i>	21
4. Techniki otrzymywania nanomateriałów metalowych	
<i>Beata Majkowska-Marzec</i>	31
5. Techniki otrzymywania nanomateriałów ceramicznych	
<i>Beata Majkowska-Marzec</i>	39
6. Techniki otrzymywania nanomateriałów polimerowych	
<i>Bartłomiej Trybuś</i>	47
7. Techniki otrzymywania mikro- i nanoproszków	
<i>Tomasz Seramak, Katarzyna Zasińska</i>	53
8. Fizyczne metody badań nanomateriałów	
<i>Anna Hernik</i>	76
9. Mechaniczne metody badań nanomateriałów	
<i>Michał Bartmański</i>	82
10. Chemiczne metody badań nanomateriałów	
<i>Bartłomiej Trybuś</i>	87

---

11. Nanotechnologia w diagnostyce medycznej	
<i>Agnieszka Ossowska</i>	92
12. Nanotechnologia w terapii nowotworów tkanek twardych	
<i>Agnieszka Ossowska</i>	98
13. Nanotechnologia w terapii nowotworów tkanek miękkich	
<i>Anna Hernik</i>	104
14. Nanotechnologia w ortopedii: tworzywa metalowe	
<i>Beata Świczko-Żurek</i>	107
15. Nanotechnologia w ortopedii: ceramiki i polimery	
<i>Joanna Wosek, Anna Hernik</i>	110
16. Nanotechnologia w stomatologii	
<i>Magdalena Jazdzewska</i>	114
17. Nanotechnologia w okulistyce	
<i>Andrzej Zieliński</i>	119
18. Nanotechnologia w leczeniu bólu	
<i>Magdalena Jazdzewska</i>	125
19. Nanotechnologia w kardiologii	
<i>Beata Świczko-Żurek</i>	128
20. Nanotechnologia w farmakologii	
<i>Joanna Wosek, Michał Bartmański</i>	131
21. Nanotechnologia w kosmetologii	
<i>Joanna Wosek, Michał Bartmański</i>	136
22. Bezpieczeństwo w nanotechnologii	
<i>Michał Bartmański</i>	141
23. Przyszłość nanotechnologii	
<i>Andrzej Zieliński</i>	145
Literatura	153

WSTĘP

Niniejszy podręcznik ma przede wszystkim stanowić pomoc dla studentów prowadzonych na Politechnice Gdańskiej kierunków *nanotechnologia*, *inżynieria materiałowa* oraz *inżynieria mechaniczno-medyczna*, którzy w swoich programach kształcenia mają przedmiot *nanotechnologia w medycynie i kosmetologii*. Wypełnia on zarazem lukę istniejącą w skali kraju – i nie tylko – w obszarze nanomateriałów i nanotechnologii tworzonych z myślą o ratowaniu zdrowia i zachowaniu urody. Według szacunków autora niniejszych słów obszar ten obejmuje obecnie co najmniej 1/3 całego przemysłowego segmentu wytwarzania nanostruktur i stosowania nanotechnik, przy czym jego trend rozwojowy wydaje się największy. Warto więc sporządzić aktualną charakterystykę tych właśnie nanotechnologii i nanomateriałów, tym bardziej że inżynieria biomedyczna, inżynieria biomateriałów oraz nanotechnologia są kierunkami kształcenia, które potrzebują opracowań monograficznych ukazujących ich wzajemne związki.

Napisanie podręcznika na taki temat okazało się niełatwym wyzwaniem. Powstał on jako wspólne dzieło Zespołu Biomateriałów w Katedrze Inżynierii Materiałowej i Spajania, będąc efektem współpracy nauczycieli akademickich i doktorantów. Niemal każdy rozdział ma innego autora, co prowadzi w niektórych miejscach do powtórzeń pewnych treści. Jako redaktor wydania postanowiłem jednak przesadnie nie ingerować w takie przypadki, uznając z jednej strony prawo autorów do ich własnej wizji, z drugiej zaś pamiętając o zasadzie *repetitio est mater studiorum*. Każdy rozdział stanowi więc odrębną całość, wyznacznikiem jego konstrukcji i treści jest zaś cel obejmujący szczegółowe ukazanie zakresu wiedzy i praktyki dla wybranego działu medycyny i kosmetologii. Podręcznik rozpoczynają rozdziały o charakterze wprowadzającym, po nich zaś następują części poświęcone metodom badań i metodom wytwarzania, a nawet nanotechnologiom w inżynierii i życiu codziennym, uznałem bowiem, że nie każdy Czytelnik ma wiedzę na ten temat. Objętość poszczególnych rozdziałów jest mocno zróżnicowana, ponieważ w niektórych dziedzinach postęp jest już bardzo widoczny, w innych, jak choćby zwalczanie bólu, pozostaje natomiast zdumiewająco wiele do zrobienia.

Przyjemnej lektury!

Andrzej Zieliński